

FACTORS INFLUENCING NON-ADHERENCE AMONG TUBERCULOSIS PATIENTS TREATED UNDER THE CONTROL PROGRAM AT INSTITUTE OF RESPIRATORY MEDICINE, KUALA LUMPUR HOSPITAL, 1998

FAKTOR-FAKTOR YANG MEMPENGARUHI KEINGKARAN RAWATAN PESAKIT TUBERKULOSIS DI BAWAH PROGRAM KAWALAN TUBERKULOSIS INSTITUT PERUBATAN RESPIRATORI HOSPITAL KUALA LUMPUR, 1998

Ahmad Razid Salleh, Osman Ali

ABSTRACT

Tuberculosis or TB is an infectious disease still remains a public health problem in this country. A case control study was conducted at the Institute of Respiratory Medicine, Kuala Lumpur Hospital, in September to October 1998. The objective is to identify factors influencing non-adherence among TB patients treated under the TB Control Program. A total of 78 respondent who have been non-adherent to treatment selected by "simple random sampling from a list of cases reported in 1997. Based on sex and age, 78 patients who have completed treatment randomly selected as control. Results showed that distance from home to place of treatment and occupation was found to have significant difference ($p < 0.05$) for the occurrence of non-adherence. Patients' belief and knowledge regarding TB were also found to have significant difference ($p < 0.05$) for non-adherence. These include acceptance of disease at beginning of illness, complexity of treatment and opinion regarding traditional or alternative treatment. On the other hand, there was no significant difference for non-adherence with adverse reaction while on treatment. Generally, there is a positive response towards perception on services offered. However, it was found that there is significant difference ($p < 0.05$) for non-adherence with services provided by the staff and waiting time before being seen by a doctor. From logistic regression analysis, result showed that status of disease, problem related to occupation, acceptance of illness, opinion regarding traditional treatment, support from relatives for traditional treatment, perceptions on waiting time and lack of house visits was the main factors influencing non-adherence. With such predictors the probability of a patient to develop non-adherence towards treatment is 98.9%. In general, factors involving non acceptance by the patients, unsatisfactory services such as prolonged waiting time and lack of house visits has important role in the occurrence of non-adherence towards treatment.

ABSTRAK

Tuberkulosis atau tibi adalah satu penyakit berjangkit yang masih merupakan suatu masalah kesihatan di negara ini. Satu kajian kes kawalan telah dijalankan di Institut Perubatan Respiratori Hospital Kuala Lumpur dengan tujuan mengenal pasti faktor-faktor yang mempengaruhi keingkaran rawatan di kalangan pesakit tibi yang mendapatkan rawatan di bawah Program Kawalan Tibi Kebangsaan. Responden terdiri daripada 78 orang pesakit yang pernah ingkar rawatan sebagai kumpulan kes yang dipilih secara pensampelan rawak daripada senarai kes yang dilaporkan pada tahun 1997 dan berdasarkan kepada umur dan jantina, seramai 78 orang pesakit yang telah tamat rawatan telah diambil secara rawak sebagai kumpulan kawalan. Kajian ini telah dilakukan dari bulan September 1998 hingga Oktober 1998. Hasil kajian mendapati yang corak sosioekonomi, masalah jarak rumah dengan tempat rawatan serta masalah pekerjaan memberikan perbezaan bererti ($p < 0.05$) bagi berlakunya keingkaran rawatan. Pengetahuan dan kepercayaan pesakit tentang penyakit tibi menunjukkan terdapat perbezaan bererti ($p < 0.05$) bagi berlakunya keingkaran rawatan dari segi penerimaan hakikat mendapat tibi serta kaedah rawatan yang kompleks dan pendapat yang menyatakan tibi boleh disembuhkan dengan rawatan tradisional. Sementara itu, berhubung dengan kesan sampingan, tiada perbezaan bererti di antara faktor tersebut dengan berlakunya keingkaran rawatan. Pada keseluruhannya, persepsi responden terhadap perkhidmatan yang disediakan adalah positif kecuali layanan jururawat, penerangan serta nasihat doctor mengenai penyakit dan rawatan, lawatan ke rumah pesakit dan masa menunggu sebelum berjumpa doktor yang menunjukkan persepsi negatif serta perbezaan bererti ($p < 0.05$) dan lebih cenderung kepada keingkaran rawatan. Dari ujian regresi logistik, faktor yang menyumbang kepada berlakunya keingkaran rawatan adalah status penyakit pada awal rawatan, masalah pekerjaan, pendapat tentang hakikat penerimaan pesakit, pendapat tentang tibi boleh disembuh dengan rawatan tradisional, galakan saudara mara untuk rawatan tradisional, tiada lawatan ke rumah dan persepsi tentang masa menunggu. Dalam meramal berlakunya keingkaran rawatan, dengan mengambilkira faktor yang menyumbang kepada keingkaran rawatan, kebarangkalian seseorang pesakit tibi untuk ingkar rawatan adalah 98.9%. Kesimpulannya secara am, pengaruh faktor kurang penerimaan oleh pesakit dan masa menunggu yang kurang memuaskan serta tiada lawatan ke rumah memainkan peranan dalam keingkaran rawatan.